

liko pogodili, z Srbi in Črnogorci zvezo ponovili, zoper mohamedance v Rodopski planini odposlali dovolj vojne sile, ki bo vstajnike krvavo kaznila. Zarad Silistrije, Šumle, Varne in Batuma so pa sultanu dali 5dneven obrok; če se v tem času trdnjave ne izročijo Rusom, se prične zopet boj! No, in ta boj utegne biti silen pa tudi odločilen za Turke in za angleški upliv v izhodni Evropi! Bolgarski deželni zbor je sklican na 13. den maja.

Za poduk in kratek čas.

Celje in njegova okolica.

(Zgodovinsko-krajepisna črtica.)

V. Celjska okolica je brez dvoma na Štajerskem ena najlepših. Na drobno jo popisovati bilo bi brez koristi in težavno delo; kajti lepota se leži pokaže, nego popiše ali dopove. Okoli Celja je mnogo torišč, od koder se z enim pogledom pregleda cela rajska okolica. Najbliže mesta je tak razgled od sv. Jožefa, potem od Gornjega Celja, od sv. Miklavža in z Lisc. Ako jasnega jutra prideš k sv. Jožefu, kedar še solnce na vzhodu stoji, vidiš v najlepši razsvetljavi podobo pred seboj, kakoršno si komaj slikarji v domišljiji ustvarijo. Ravno pod teboj leži snažno Celje. Naravnost naprej zreš po lepi Savinjski dolini, katero kot srebrna pasa opasujeta na eni strani Savinja, na drugi velika cesta. Na desno pelja druga cesta skoz Hudinjsko in Voglanjsko dolino proti Vojniku. Te lepo obdelane doline so pokrite z gostimi vesnicami, med katerimi se tu in tam povzdigujejo visoki zvoniki cerkva in bele grajsčine. Na severno stran robijo dolino prijazni hribi z rodovitnimi vinogradi, sadunosniki in njivami, na južni strani pa stražijo visoke gore pokrite z temnim lesovjem, zakrivajoče bogato premogovo rudo. Najvišji vrhunci so Lisce, Gozdnik, Mrzlica itd. Ravno spredi zapira Dobrol Savinjsko dolino, čeznj pa molijo svoje plešaste glave mogočni velikani Solčavskih planin: „Košata Radoha, visoka Ojstrica, Gorjata Rinka in zobata Olšova“. — Proti severu in vzhodu razgled ni prost, pa če malo više stopiš „na gauge“, prikažejo se ti v najrazličnejših podobah vrhunci znamenitih hribov p. Konjiška gora, sv. Uršula pri Dramljih, Boč, Rogačka gora in proti jugu Pečovnik, Tolst itd. Podnebje je sploh milo in vremenske razmere so jako ugodne. Vročino lajšajo po letu nagle spremembe vetrov in pogosto deževje; po zimi pa preostri mraz zabranjujejo rahle od zahoda pihljajoče sape. Zemlja ni ravno jako rodovitna, kajti po Savinjski dolini je na mestih preprodnata ali pešnata, ob Voglajni pa mužasta, vendar se pridelujejo tukaj vsi po Štajerskem navadni pridelki. Vino je dobro, zlasti proti Konjiški strani, sadje po Rožni dolini in v Galiciji izvrstno. Prebivalci so zdravi in krepki Slovenci, tudi v dušnem oziru jako zmožni; žali bože, da imajo premalo spodbude in poduka, ker

v šolah se tudi njim mesto izobraževanja pogosto le nemška kultura vbija.

Zgodovina celjskega mesta in okolice. Začetek celjskega mesta je skrit v temni starodavnosti, zato ne vemo, kedaj da je nastalo. Prvo poročilo, ki ga imamo o krajih, kder zdaj Celje stoji, nahaja se pri greškem zgodovinarju Herodotu, ki pravi, da so tod prebivali Sygini. Ker pa v liguriškem jeziku beseda Sygini pomeni toliko kakor Panonci, ki so tudi v teh krajih prebivali in bili slovenskega roda, smemo sklepati, da so prvotni stanovniki v celjski okolici bili Slovenci. Naš Mali Štajer je takrat spadal pod dve pokrajini: Panonijo in Norik; meja med obema pokrajinama je držala od Lisc pod Loko čez Bohor za Planino nad Boč, tako da je mesto Celje stalo v Noriku. Da so pa v obeh pokrajinah od začetka prebivali enaki stanovniki, pričajo nam razun gorej omenjenega vzroka tudi ostanki starodavnih spominkov, imena gor, vasi in krajev. L. 186. pred Kristusom so prihruli čez planine Kelti, ki so v krvavih bojih prvotne stanovnike premagali in se med njimi ustanovili. Kakor nekteri menijo, so ti Kelti mesto Celje ustanovili, ker bojda beseda Cel ali Cil v keltskem jeziku pomeni skrivališče, zavetje in je v rodu z latinsko besedo cella, nemško Keller. Prvokrat je omenjeno mesto Celje v pisnih latinskega pisatelja Plinija staršega, ki je živel okoli leta 76. po Krist. Ta našteva mesta v Noriku in med njimi se nahaja tudi Celeja. Klaudij Ptolomej († 147 p. K.) imenuje Celejo najskrajno mesto v Noriku, 36 milijarij od Ptujja oddaljeno; Ph. Klaverij pa to daljavo računi na 35.000 korakov. Toliko smemo za gotovo reči, da so Rimljani l. 33. pred Kristusom dobivši Doljni Norik v svojo oblast, mestice Celje že našli in tudi njegovo važnost hitro spoznali. Celje je namreč stalo ob panonski meji in na razkrižju 3 pglavitnih cest, ki so peljale v Oglej, na Koroško, in v Panonijo ter vezale rimsko cesarstvo z vsemi severnimi pokrajinami. Zato je že rimski cesar Klaudij Rimljane v Celju naselil, ki so potem mesto imenovali Klaudija Celeja. Rimski naselniki so mesto hitro povzdignoli in razširili. Celje je imelo čast rimskih municipij, in je bilo sedež rimskih prokonsulov, izmed katerih so bili 4 na cesarski prestol povzdigneni, namreč: Pertinaks, Septimij Sever, Valerijan in Avrelijan. Tudi vojaški poveljnik Doljnega Norika je tu prebival in oddelek rimskih vojakov je imel svoj stan v Celju. Vsled tega se je mesto hitro širilo in bogatilo in prav verjetno je, da se je razprostiralo do sv. Marjete na Vojniški cesti, kakor še zdaj ljudstvo pripoveduje.

Smešničar 18. Na Prekmurskem imajo mnogo judov krčmarjev. Eden izmed teh je svojemu gostu z 8 krajerjev juhe ali župe na mizo postavil. Ali gost takoj zaupije na glas: hoj, krčmar, v tej župi pa cota plava. Jud se mu pa odreže rekoč: „ne tožujte ne, ali mislite, da bi Vam za 8 krajerjev moral laket (prač) žameta v njej plavati? —